

FSD3479

**Haastattelut kulttuurisesta
osallistumisesta 2018**

Aineisto-opas

TIETOARKISTO

Tämän aineisto-oppaan viittaustiedot:

Haastattelut kulttuurisesta osallistumisesta 2018 [aineisto-opas]. Yhteiskuntatieteellinen tietoaarkisto [tuottaja ja jakaja], 2021.

Aineisto-opas on luotu aineiston versiosta 1.0 (18.3.2021).

Yhteiskuntatieteellinen tietoaarkisto
33014 Tampereen yliopisto

Asiakaspalvelu:
asiakaspalvelu.fsd@uta.fi
040 190 1442

Palveluportaali Aila:
<https://services.fsd.uta.fi/>

Yhteiskuntatieteellinen tietoaarkisto
<http://www.fsd.uta.fi/>

Lukijalle

Tämä aineisto-opas on osa Tietoarkistoon arkistoitua tutkimusaineistoa FSD3479. Oppaan alussa on tiedot aineiston sisällöstä, aineiston rakenteesta ja keruusta sekä luettelo julkaisuista, joissa aineistoa on käytetty. Opas sisältää myös aineiston keräämisessä käytetyt dokumentit, esimerkiksi mahdolliset haastattelukysymykset, kirjoitusohjeet, tutkimuskutsut, litterointiohjeet tai virikemateriaalit. Tekstiaineistoista mukana on usein lisäksi aineistonäyte, josta selviää esimerkiksi käytetty litterointitaso.

Liitteenä olevat aineistoon kuuluvat dokumentit on tarvittaessa anonymisoitu. Kaikki oppaan sisältämät aineiston keräämisessä käytetyt dokumentit toimitetaan asiakkaalle aineiston latauksen yhteydessä myös erillisinä tiedostoina

Aineistoon ja sen tekijöihin tulee viitata asianmukaisesti kaikissa julkaisuissa ja esityksissä, joissa aineistoa käytetään. Tietoarkiston antaman malliviittaustiedon voi merkitä lähdeluetteloon sellaisenaan tai sitä voi muokata julkaisun käytäntöjen mukaisesti. Malliviittaus:

Heikkilä, Riie (Tampereen yliopisto): Haastattelut kulttuurisesta osallistumisesta 2018 [sähköinen tietoaineisto]. Versio 1.0 (2021-03-18). Yhteiskuntatieteellinen tietoarkisto [jakaja]. <http://urn.fi/urn:nbn:fi:fsd:T-FSD3479>

Tietoarkistoon on lähetettävä viitetiedot kaikista julkaisuista, joissa käyttäjä hyödyntää aineistoa. Aineiston alkuperäiset tekijät ja tietoarkisto eivät ole vastuussa aineiston jatkokäytössä tuotetuista tuloksista ja tulkinnoista.

Sisältö

1	Aineiston kuvailu	1
1.1	Aineiston otsikot ja datan versio	1
1.2	Sisällön kuvaus	1
1.3	Aineiston rakenne ja keruu	2
1.4	Aineiston käyttö	3
A	Haastattelukysymykset	5
B	Haastattelun virikemateriaali	13
C	Aineistonäyte	17

Luku 1

Aineiston kuvailu

1.1 Aineiston otsikot ja datan versio

Aineiston nimi: Haastattelut kulttuurisesta osallistumisesta 2018

Aineiston nimi englanniksi: Interviews on Cultural Participation 2018

Aineisto-opas on luotu aineiston versiosta 1.0 (18.3.2021).

1.2 Sisällön kuvaus

Tekijät

Heikkilä, Riie (Tampereen yliopisto. Yhteiskuntatieteiden tiedekunta)

Anni Ketopaikka (Tampereen yliopisto. Kasvatustieteiden ja kulttuurin tiedekunta)

Aineiston tekijänoikeudet

Tietoarkiston ja aineiston luovuttajan tekemän sopimuksen mukaisesti.

Aineiston luovuttaja

Heikkilä, Riie (Tampereen yliopisto. Yhteiskuntatieteiden tiedekunta)

Aineisto luovutettu arkistoon

5.10.2020

Asiasanat

ajankäyttö; elokuvat; harrastukset; kirjallisuus; kulttuuri; kuvataide; lomailu; museot; musiikki; ruoka; sisustus; sivistys; taide; vapaa-aika

Tieteenala / Aihealue

OKM:n tieteenalaluokitus: Humanistiset tieteet; Yhteiskuntatieteet

CESSDAn luokitus: Kulttuuritoiminta ja -osallistuminen, mielipiteet kulttuurista; Vapaa-aika, matkailu ja urheilu

Sarjakuvaus

Tämä aineisto kuuluu sarjaan:

Aineistot, jotka eivät kuulu sarjaan

Yksittäiset aineistot, jotka eivät kuulu mihinkään sarjaan.

Sisällön kuvaus

Aineisto koostuu kulttuuriosallistumista koskevista ryhmä- ja yksilöhaastatteluista, jotka on kerätty osana Understanding Cultural Disengagement in Contemporary Finland (DISFIN) -projektia. Haastatteluilla kartoitettiin kulttuurisesti epäaktiivisten suomalaisten kulttuuritottumuksia ja vapaa-ajan käyttöä. Tutkimusta ovat rahoittaneet Suomen Akatemia (hankenumero 307756), Suomen Kulttuurirahasto ja Helsingin kaupungin tietokeskus.

Haastatteluihin pyrittiin valikoimaan sellaisia henkilöitä, jotka ovat aiemman tutkimuksen perusteella kulttuurisesti epäaktiivisia. Haastatteluissa kysyttiin ajatuksia eri kulttuurialueista, kuten musiikista, kirjallisuudesta ja taiteesta. Haastatteluissa selvitettiin esimerkiksi, millaisia haastateltavan asuinympäristö ja koti ovat, miten haastateltava viettää vapaa-aikaansa, ja millainen olisi haastateltavan unelmien päivä. Lisäksi haastatteluissa kartoitettiin, millaisissa kulttuuritapahtumissa haastateltavat käyvät. Osassa haastatteluista käytettiin virikemateriaalina kuvia taidemaalauksista.

Taustatietoina on kerrottu haastateltavien ikä, sukupuoli ja koulutus. Aineistosta on tehty jatkokäyttäjälle html-versio, jonka hakemiston avulla kirjoituksia on helppo selata.

1.3 Aineiston rakenne ja keruu

Maa: Suomi

Kohdealue: Suomi

Havainto/aineistoyksikkötyyppi: Henkilö

Perusjoukko/otos: Kulttuuria ja kulttuuripalveluita vähän käyttävät suomalaiset

Aineistonkeruun ajankohta: 27.1.2018 – 27.8.2018

Kerääjät: Heikkilä, Riie (Tampereen yliopisto. Yhteiskuntatieteiden tiedekunta)

Aineistonkeruun tekniikka: Kasvokkainen haastattelu

Keruväline tai -ohje: Haastatteluteemat tai haastattelurunko

Tutkimuksen aikaulottuvuus: Poikkileikkausaineisto

Havainto/aineistoyksiköiden valinta: Ei-todennäköisyysotanta: harkinnanvarainen poiminta

Ei-todennäköisyysotanta: osallistuja-avusteinen poiminta

Haastateltaviksi tavoiteltiin suomalaisia, jotka tutkijan tilastanalyysin avulla määrittelemien taustatietojen perusteella kuluttavat vähiten kulttuuria. Taustatiedoiksi tutkija valikoi koulutuksen, maakunnan ja alueen, työpaikan toimialueen ja pääasiallisen toiminnan.

Tutkija rekrytoi haastateltavia erilaisten verkostojen ja lumipallomenetelmän kautta. Tutkimus-tie Oy rekrytoi osan haastateltavista.

Aineiston määrä: 40 yksilöhaastattelua ja yhdeksän ryhmähaastattelua odt-muodossa. Aineis-tosta on tuotettu lisäksi selailtava html-versio sekä taulukkomuotoinen csv-versio.

1.4 Aineiston käyttö

Aineiston käytössä huomioitavaa

Kaikkia taustatietolomakkeessa olevia taustatietoja ei ole arkistoitu.

Aineisto on anonymisoitu luovuttajan toimesta ja merkinnät on tehty [haka sulkein]. Suorat tun-nisteet on poistettu ja haastateltavien niminä on käytetty keksittyjä nimiä, haastateltavan ikä on luokiteltu kymmenen vuoden välein ja tutkinto ja ammatti on luokiteltu Tilastokeskuksen koulutus- ja ammattiluokitusten mukaan. Kaikki tarkat henkilön taustaan viittaavat paikanni-met on poistettu. Tarvittaessa Tietoarkistossa tehtiin lisäanonymisointia. Tietoarkistossa anony-misoidut kohdat on merkitty tekstiin [[tuplahakasulkein]].

Julkaisut

Heikkilä, Riie (2020). Anything goes for being happy? A qualitative analysis of discourses on leisure in Finland. In Shintaro Kono, Karl Spracklen, Anju Beniwal & Priyanka Sharma (eds.) Positive Sociology of Leisure: Contemporary Perspectives on Sociology of Leisure. London: Palgrave Macmillan. pp. 67-86.

Heikkilä, Riie (2020). The slippery slope of cultural non-participation: Orientations of partici-pation among the potentially passive. European Journal of Cultural Studies.

Heikkilä, Riie & Katainen, Anu (2021). Counter-talk as symbolic boundary drawing: Challen-ging legitimate cultural practices in individual and focus group interviews in the lower regions of social space. The Sociological Review. <https://doi.org/10.1177/00380261211014467>

Ajantasainen julkaisuluettelo aineiston kuvailun yhteydessä osoitteessa

<https://services.fsd.uta.fi/catalogue/FSD3479>

Aineiston sijainti

Yhteiskuntatieteellinen tietarkisto

Käyttöoikeudet

Aineisto on käytettävissä (C) vain tutkimukseen ja ylempiin opinnäytteisiin (esim. pro graduun, lisensointi- ja väitöstutkimukseen).

Liite A

Haastattelukysymykset

FSD3479 HAASTATTELUT KULTTUURISESTA OSALLISTUMISESTA 2018

FSD3479 INTERVIEWS ON CULTURAL PARTICIPATION 2018

Tämä dokumentti on osa yllä mainittua Yhteiskuntatieteelliseen tietoaarkistoon arkistoitua tutkimusaineistoa.

Dokumenttia hyödyntävien tulee viitata siihen asianmukaisesti lähdeviitteellä.

This document forms a part of the above mentioned dataset, archived at the Finnish Social Science Data Archive.

If the document is used or referred to in any way, the source must be acknowledged by means of an appropriate bibliographic citation.

Detta dokument utgör en del av den ovannämnda datamängden, arkiverad på Finlands samhällsvetenskapliga dataarkiv.

Om dokument är utnyttjat eller refererat till måste källan anges i form av bibliografisk referens.

Yhteiskuntatieteiden tiedekunta (SOC)

TUTKIMUKSEN TAUSTATIETOLOMAKE

Lämmin kiitos että olet osallistunut Tampereen yliopiston Understanding cultural disengagement in contemporary Finland -tutkimushankkeeseen!

Tutkimusaineistoa käytetään niin, että yksittäistä vastaajaa ei voi tunnistaa missään vaiheessa. Tutkimushankkeen päätyttyä tutkimusaineisto luovutetaan nimettömänä eli ilman mitään tunnistetietoja Yhteiskunnalliseen tietoarkistoon.

Tutkimusta rahoittavat Suomen Akatemia, Koneen Säätiö sekä Helsingin kaupungin tietokeskus.

IKÄ: _____ vuotta

POSTINUMERO: _____

ASUNNON KOKO: _____ m²

YLIN TUTKINTO: _____

OMA AMMATTI: _____

ISÄN AMMATTI: _____

ÄIDIN AMMATTI: _____

lisätietoja:

Riie Heikkilä
VTT, Suomen Akatemian tutkijatohtori
[[Yhteystiedot poistettu.]]

HAASTATTELURUNKO / KULTTUURINEN OSALLISTUMATTOMUUS 2018

Riie Heikkilä 1.10.2020

* Hankkeen nopea esittely: Tampereen yliopiston ja Suomen Akatemian hanke kulttuuriosallistumisesta ja -osallistumattomuudesta; **haastattelut nauhoitetaan mutta haastattelupuhetta käytetään ainoastaan niin että yksittäistä vastaajaa ei voi tunnistaa, kaikki nimet muutetaan ja muut yksityiskohdat kuten esimerkiksi asuinpaikka jätetään paljastamatta** jne.

* ALUKSI käydään läpi muutamia taustatietoja, sen jälkeen päästään vapaa-aikaosuuteen.

PERHE, KOTI, YSTÄVÄT

- asunto, sisustus, perheenjäsenet, lemmikit
- naapurit, sosiaaliset kontaktit
- asuinalue, alue?
- lapsuudenkoti
- (jos ei tarvitsisi ajatella rahaa) unelmien koti: *missä sijaitsisi, minkä kokoinen, sisustus, jne?*
- läheiset ihmiset ja ystävät

KOULUT

- koulu-aika
- oma rooli oppilaana
- koulussa opiskeltavat aineet
- sen jälkeen: *opintoja, missä ja minkä alan?*

TYÖ

- työ ja työpaikka tällä hetkellä: *jos opiskelija, onko mitään sivutoimista työtä? jos työtön/eläkeläinen/hoitamassa lapsia, missä oli ennen tätä töissä?*
- työelämä: *jos eläkeläinen: millaista työelämä oli? kaipaako töihin? jos opiskelija, millaisia töitä haluaisi tehdä?*

VAPAA-AIKA, HARRASTUKSET, LOMANVIETTO

- vapaa-aika: *millainen tyypillinen vapaapäivä on?*

- mitä tekee **kaikkein mieluiten** vapaa-ajalla? *kuinka usein? kenen kanssa, kauanko, miksi, jne?*
- onko jotain mitä erityisesti haluaisi tehdä mutta ei jostain syystä pysty?
- onko mitään vakituksia harrastuksia joissa käy säännöllisesti? *(järjestetyt tunnit, kansalaisopisto, kirkko...?) kuinka usein, kenen kanssa, mistä innostus niitä kohtaan tuli?*
- mitään muuta vakituista käymistä tai kuulumista: *järjestöt, yhdistykset? kuinka usein, kenen kanssa, mistä innostus niitä kohtaan tuli? onko aktiivinen jäsen?*
- harrastukset tai kiinnostuksen kohteet elämän aikana? *oliko lapsena jotain muuta? kuka kannusti? jos jäänyt → miksi?*
- (vain niille joilla on lapsia:) oletteko kannustaneet omia lapsia joihinkin harrastuksiin? *motiivit?*
- (vain työssäkäyville:) miten onnistuu työn yhdistäminen vapaa-aikaan ja perheeseen?
- lomat *(esim. kesälomat, hiihtolomat jne)? kenen kanssa? kuinka usein? kuka päättää lomista?*
- ulkoillu: *lenkkeily, urheilu? tuleeko mitään hyötyliikuntaa*
- netti/kännykkä? *mitä tarkemmin ottaen (yhteydenpito esim. FB:lla, WhatsAppilla / tiedonhaku, laskujen maksaminen...?)*
- mitään muita rentoja/kotoisia lempipuuhiä joita ei ole vielä mainittu? *käsityöt, sudoku, ristikot, pelit, kännykkä jne?*

KULTTUURINALUEET: MUSIIKKI, LUKEMINEN, TV/ELOKUVA

RUOKA

- lempiruoka?
- mitä esimerkiksi eilen söit lounaaksi? ruokajuoma?
- minkälaista ruokaa lapsuudenkodissa tehtiin?
- kuka kotona laittaa ruokaa/laittaako itse paljon ruokaa
- tarjoilut, jos on vieraita?
- inhokkiruoka?
- käykö koskaan ulkona syömässä? jos, niin lempipaikka?
- millaisessa paikassa ei missään nimessä haluaisi käydä syömässä

MUSIIKKI

- suhde musiikkiin
- lempimusiikki
- konsertit: *missä viimeksi kävi? kenen kanssa?*
- millaista musiikkia inhoaa? *miksi?*
- onko musiikkimaku muuttunut elämän varrella?

LUKEMINEN

- suhde lukemiseen: *mitä, minkä verran?*
- lehdet: *mitä, minkä verran, mitä tulee kotiin?*
- lempikirjoja, lehtiä?
- inhokkirjat, lehdet: *miksi?*
- onko lukemiseen käytetty aika muuttunut elämän varrella?

TV

- suhde televisioon
- millaisia ohjelmia / kanavia
- lempiohjelma? *mikä siitä tekee hyvän?*
- lempielokuva? *mikä siitä tekee hyvän?*
- millaisia televisio-ohjelmia tai leffoja inhoaa? *miksi?*

KUVAESITTELY

- näytetään ERILAISIA KUVIA yksi kerrallaan: *onko kuva tuttu, osaako nimetä sen, mitä pitää siitä: jos ei pidä miksi se tuntuu vastenmieliseltä?*
- lopuksi (kuvat annetaan haastateltaville): *minkä yhden teoksen valitsisi seinälle, mitä ei?*
- oman kodin sisustaminen

”TAPAHTUMISSA KÄYMISET”

- käydään nopeasti läpi, käydäänkö seuraavissa tapahtumissa vai ei

elokuvat
kirpputorit
baari
museo
rockfestivaalit
rallikilpailut
teatteri
kesäteatteri
urheilukilpailut
tori, markkinat
myyjäiset
taidenäyttelyt
erilaiset messut
tanssi, esim. baletti
tanssiravintolat, discot
klassisen konsertit
bingo
ooppera
kahvila
sirkus
kirjasto

”UNELMAPÄIVÄ”

- jos saisi tehdä yhden päivän ajan mitä tahansa, mitä se olisi ja kenen kanssa

TULEEKO MIELEEN MITÄÄN MUUTA TÄRKEÄÄ OMASTA AJANKÄYTÖSTÄ?

LOPUKSI

- kiitokset

Liite B

Haastattelun virikemateriaali

FSD3479 HAASTATTELUT KULTTUURISESTA OSALLISTUMISESTA 2018

FSD3479 INTERVIEWS ON CULTURAL PARTICIPATION 2018

Tämä dokumentti on osa yllä mainittua Yhteiskuntatieteelliseen tietoaarkistoon arkistoitua tutkimusaineistoa.

Dokumenttia hyödyntävien tulee viitata siihen asianmukaisesti lähdeviitteellä.

This document forms a part of the above mentioned dataset, archived at the Finnish Social Science Data Archive.

If the document is used or referred to in any way, the source must be acknowledged by means of an appropriate bibliographic citation.

Detta dokument utgör en del av den ovannämnda datamängden, arkiverad på Finlands samhällsvetenskapliga dataarkiv.

Om dokument är utnyttjat eller refererat till måste källan anges i form av bibliografisk referens.

KUVALISTA / KULTTUURINEN OSALLISTUMATTOMUUS 2018
Riie Heikkilä 1.10.2020

1. Schjerfbeck: Toipilas
2. Rafael Wardi: Asetelma
3. Ekman: Ilmatar
4. Gallen-Kallela: Poika ja varis
5. Bäck: Sodan sävel
6. Halonen: Talvimaisema
7. Thesleff: Omakuva
8. Osipow: Punainen parooni
9. Kaivanto: Kun meri kuolee
10. Saanio: Suru ilman mustia vaatteita
11. Von Wright: Taistelevat metsot

Liite C

Aineistonäyte

FSD3479 HAASTATTELUT KULTTUURISESTA OSALLISTUMISESTA 2018

FSD3479 INTERVIEWS ON CULTURAL PARTICIPATION 2018

Tämä dokumentti on osa yllä mainittua Yhteiskuntatieteelliseen tietoaarkistoon arkistoitua tutkimusaineistoa.

Dokumenttia hyödyntävien tulee viitata siihen asianmukaisesti lähdeviitteellä.

This document forms a part of the above mentioned dataset, archived at the Finnish Social Science Data Archive.

If the document is used or referred to in any way, the source must be acknowledged by means of an appropriate bibliographic citation.

Detta dokument utgör en del av den ovannämnda datamängden, arkiverad på Finlands samhällsvetenskapliga dataarkiv.

Om dokument är utnyttjat eller refererat till måste källan anges i form av bibliografisk referens.

K: Mut sä oot periaattees ihan itse oppinut tässä musiikissa? Sä et ollu missään musiikkiopistossa tai tollasissa?

V: En ollu.

K: Oliko sulla lapsena vielä mitään muuta sellast mitä sä voisit aatella et ois ollu sun harrastusta, ku sä olit pieni?

V: No ei nyt harrastus mut joka päivä tuli käytyy, aina talvella ku pysty pelaa lätkää nii tuli käytyy kentällä. Siin oli [asuinalueen] kenttä mis [urheilijan nimi] kävi lämimässä nii siel tuli käytyy pelaamassa, se oli hauskaa. Jossain vaihees sit alko hokkarit kiristää nii ei enää tullu käytyy siellä.

K: Toi on varmaan tyypillinen. Miten silloin ku sä oot ollu enemmänki töissä, miten sul on onnistunu se työn ja vapaa-ajan yhdistäminen? Ootsä kokenu sen vaikeaks vai?

V: Silloin ku [yrityksessä] oli ni silloin oli nii tylsii päivii joskus et saatto olla kaks viikkoo et ei ollu mitään tekemistä niin silloin tuli töissä vaan piirreltyä. Se oli helppo yhdistää sitte ne [naurahtaa].

K: Nii tietysti.

V: Tuli suunniteltu kaikkee sitte, kansia tai jotain tommosta töissä ku ei ollu mitään muut tekemistä. Sit ku pomo tuli nii kaikki tietysti piiloon. Se joskus hermostu siitä ku olin piirrelly siellä taulut täyteen.

K: No mutta toisaalta jos ei oo tekemistä niin miksi ei.

V: Niimpä, kyl se sano et pitää siivota mut ku ei ketään kiinnostanu siivoo. Ei me tultu sinne siivoamaan, me tultiin [kertoo työnkuvastaan].

K: Niin ja se on teijän se..

V: Nii.

K: Onks ollu jotain sellasii mis on ollu fyysisesti nii raskasta et sä et oo jaksanu, vaikka illalla tehä mitää?

V: Joo on ollu semmosta. Jos on koko päivän seissy nii ei sit kyl jaksu. Ku pääsee himaan nii menee vaa lojumaan sohvalle. Ei siin jaksu kyl sitte ajatella.

K: Eikä lähtee varsinkaa mihinkää?

V: No ei.

K: Miten sit vaikka viikonloput, mitä sä silloin mieluiten teet?

V: Keikalla ja elokuvissa käyminen on tietysti.

K: Nii et teil on melkein aina viikonloppusin jossain keikka (viikko)?

V: Ei nytte. Oikeestaan meil on, [kertoo harrastuksestaan]. Sitte tietysti muilla keikoilla, ulkomaanelävien keikoilla tietysti tulee käytyy. Ei omilla keikoilla, ei niitä niin paljon nytte oo. Sanotaan kerran kahessa kuukaudessa ehkä oma keikka.

